

Sedem držav odpovedalo sankcije

S tem je takorekoč že večina evropskih držav

Vloga neguša, ki namerava v Ženevi nastopiti baje zelo dramatično in poslati iz Ženeve vsemu svetu poziv za rešitev Abesinije, je zaradi tega zelo žalostna in bo njegovo bivanje pomenilo samo zanimivost, politično pa ne bo doseglo nobenega uspeha.

More se ugotoviti že zdaj, da obstoji neso-
glasje izključno samo glede vprašanja vojnega bro-
dovja, med tem ko o trgovinski mornarici ne bo
bistvenih težav.

Mengeš, 25. junja.

Kaj so bili prav za prav odločilni motivi tega groznega zločina, za enkrat še nismo mogli ugotovili. Ali je vzrok temu gnusnemu umoru kako staro obračunavanje med Lužarjem in Belcijanom, ali kaj drugega, do dognala preiskava.

London, 26. junija. Po starem običaju na angleškem dvoru bodo osebo najdrnice blagopokojnega kralja Jurija V. prve dni julija potopili. Po želji Nj. Vel. kralja Edvarda in Nj. Vel. kraljice Mary bodo »Britanico« potopili ponoči brez vsakih obredov.

Ljubljana, 26. junija.

V formularju so nato izneštene razne stvari, ki so seveda vse prej, kakor v interesu trgovstvala in obrtništva. Malo uslugo bodo gospodje napravili obrtnikom, če hočejo s takim načinom kaj doseči. Takega postopanja so gospodje, ki so formularje razposlali, najbrž vajeni že iz starih časov, ko so

Med drugimi »potrebnimi« ugotovitvami krožnica tudi zatrjuje, da je postavljati Zbornici gospodarji, ki ga ne morejo upoštevati. Ne vemo, kdo s gospodarjem ne more biti zadovoljen, zdi se nam pa, da so obrtniki kot edino pristojni, z novim gospodarjem prav zadovoljni. Na drugi strani pa se nam zdi zopet popolnoma razumljivo, da nekateri z novim gospodarjem res niso zadovoljni in tudi ne morejo biti zadovoljni. Tem gospodom pa ni treba misliti, da bodo s svojim nezadovoljstvom, ki je pač posledica gotovih dedgov, potežnili v to nezadovoljstvo tudi ostale obrtniške kroge, ki čisto dobro vedo, kaj pomeni formular v Ljubljani rojene spomence ...

Osebe pa, ki so te formulacije sprejele, opozarjamo, da je formular spomenice sestavljen tako, da bi lahko imel za podpisnike take spomenice lahko neprijetne posledice, posebno zaradi zadnje, da stavka točke 1. v spomenici navedenih »zahtev« . Tudi iz ostale vsebine bodo interesi in lahko spoznali, da ni ravno v interesu obrtniških društev, če se dajo zanejati k podpisu take spomenice.

Z ozirom na zadnje dogodke, ki so se glede Abesinije odigrali v Angliji, kaže, da je negus kljub vsem uradnim izjavam nad Anglijo razočaran in da se je zdaj za trajno poslovil od nje. Mnogi, ki so spremile na postajo so to čutili, zato je bilo njegovo slovo v nekem oziru presenetljivo.

V spodnji zbornici je včeraj zastopnik vlade na vprašanje o razgovoru, ki ga je imel zunanjim ministrom Eden v torek s cesarjem Hailem Selassijem izjavil, da bo Velika Britanija tudi v bodoče spoštovala pakt Društva narodov in da ne bo priznala aneksije Abesinije s strani Italije. Priznavala bo šele

naprej staro abesinsko cesarstvo. Cesar Haile Selassie pa je s svoje strani obžaloval, da je angleška vlada pristala na ukinitve sankcij. Cesar je ministra Edena obvestil, da namerava z vso odločnostjo protestirati pri Zvezi narodov proti ukinitvi sankcij. Cesar bo zahteval od Zveze narodov, naj se naprej izvaja vse ukrepe, ki jih določa pak Zveze narodov glede zaštite malih držav.

Newyork, 26. junija. AA. Skrajno krilo socialistične stranke je imelo kongres, ki so mu prisostvovali odposlanci iz vseh Amerike. Generalni tajnik stranke je izjavil, da bo stranka prigrisila svojega posebnega kandidata za predsednika Združenih držav in je pozval pristaše, naj glasujejo za tega kandidata.

Bukaresta, 26. junija. m. Spopadi med desničarskimi nacionalističnimi elementi in demokratičskimi prenapetelci se stalno nadaljujejo. Ti spopadi so se vsak dan dogajali v Bukarestu na različnih mestih ter je povsod prišlo do krvavih dogodkov med nacionalisti in delavstvom. Tekom preteklih noči so skušali šovinisti zavzeti bukareški dom socialističnega delaveškega sindikata. Dom so obkolili, metali nanj kamene in streljali tudi iz revolverjev. Na napad nacionalističnih šovinstov je delavstvo odgovorjalo z istimi sredstvi. Policija je že aretirala veliko število izgrednikov. Ob tej pri-

Pariz, 26. junja. o. Včeraj je z letalom odpo-
toval v Pariz glavni ravnatelj ogromne avstrijske
orožarne Hirtenberg-Werke. To je že njegovo dru-
go potovanje v Francijo in je v zvezi s prizadevanji
vodstva tovarne, da bi doseglo sporazum z neko
francosko finančno skupino, ki hoče hirtenberško
orožarno kupiti.

Trenutna pot generalnega ravnatelja orožarn ima namen, da uredi vse potrebno s predstavnik omenjene francoske finančne skupine za nakup večine delnic. S tem dejstvom bodo te velike sred nje-evropske orožarne prišle docela pod kontrolo Francije.

Avstrijska vlada je prepovedala objavljati sleherne podrobnosti o tej trgovski transakciji, ki je velikga pomena zaradi tega, ker se zavzema za njo zelo tudi sedanja socialistična francoska vlada. S prevzemom hirtenberških orožarn po Francozih bosta vsa trgovina z orožjem v Srednji Evropi kontrolirali Češkoslovaška in Francija. Hirtenberške orožarne so se nahajale v precejšnji finančni stiski in pomeni to francosko dejanje za nje gospodarske rešitev.

Belgrad, 26. junija. m. Na predlog prometne ga ministra dr. Spahe je ministarski svet sklenil nabavo 28 vagonov za prevoz svežega mesa. Naročilo teh vagonov, ki bodo stali okr. 1,300.000 Din, bo izvršeno tekom 6 tednov.

Belgrad, 26. junia. m. Develi kvart uprave mesta Belgrada je prepovedal športnemu klubu BSK uporabo tribune, ki jih je ta klub pred kratkim zgradil. Do prepovedi uporabe teh tribun je prišlo radi tega, ker klub pri graditvi teh tribun ni upošteval nekaterih nasvetov komisije. Komisija radi tega tribun ni hotela prevzeti. Dokler to vprašanje ne bo rešeno, BSK ne bo mogel priti na svojem izpisu večjih nogomelnih tekem.

Belgrad, 26. junija. m. Zvečer bodo začele dvorani »Kazine« mednarodne rokoborbe za profesionalno prvenstvo Srednje Evrope. Rokoborci se udeležijo tudi afriški šampion črnci Ali bel Abdou. Od jugoslovanov nastopita Boris Herzog i Peter Janoš.

Belgrad, 26. junija. m. Tu se je mudil dva dni znani organizator raznih večjih skupinskih izletov g. župnik Jernej Hafner radi ureditve poslednjih priprav glede poučnega izleta v Nemčijo in na berlinsko olimpijado. Kakor znano, priredi ta izlet športni klub Planina iz Liubljane.

Belgrad, 26. junija, m. Na posredovanje poslanca J.R.Z. Karla Gajška, je minister za kmetijstvo dal podporo 2500 Din za sadjarsko podružnico Spodnjih Lažah za postavitev Klavidiševе sušilnice.

Belgrad, 26. junaja. m. Predsednik kr. vlade i minister za zunanje zadeve g. dr. Milan Stojadinović, je večeraj sprejel francoskega poslanika našem dvoru grofa de Dempierega, nato pa angleškega poslanika grofa Campbella, ki je sinoci od potoval na daljši dopust ter se bo nekoliko dni zadržal v Zagrebu, nakar bo nadaljeval pot v London.

Belgrad, 25. junija. V zvezi s tujsko promennim dogovorom, sklenjenim med našo kraljevinom in Nemčijo leta 1934, se je dosegel med našo narodno banko in nemško obračunsko blagajno sporazum, da se bo v bodoče za tujsko promennila določil konec vsakega meseca za prihodnji mesec stalen tečaj za nemške marke, pri čemer bo služil za temelj približen tečaj marke v zasebni klirungu. Narodna banka sporoča, da je za mesec junij določen tečaj 14 Din za marko, to je približno toliko, kolikor znaša sedanji tečaj marke v zasebni klirungu.

Po sporočilu našega poslanštva na Dunaju poslanemu ministrstvu za trgovino in industrijo, je avstrirska vlada izdala sklep, s katerim se preključuje določbe, ki jih je lani uvedla glede avstriskih izletnikov, ki potujejo v Jugoslavijo. Takrat so morali namreč ti izletniki imeti posebne policijske vizume.

Redlog za osnovanje kmetijskih zbornic

Belgrad, 25. jun. m. Posebna komisija, ki jo je imenoval kmetij. min. za izdelavo o ustanovitvi organizacij, delokrogu, pravicah in dolžnostih kmetijskih zbornic, končala svoje delo. Kmetijsko ministarstvo bo načrt te uredbe poslalo v izjavo vsem članom vlade, vsem gospodarstvom zbornicam in združenim organizacijam ter kmetijskim društvom.

V vsaki banovini po ena

Načrt uredbe o kmetijskih zbornicah določa, da se ustanovijo banovinske kmetijske zbornice, ki bodo imele nalogo zastopati in ščititi interese poljedelcev in interese kmetijskega splošja. Banovinske kmetijske zbornice bodo obsegale področje posameznih banovin, njihov sedež bo pa na sedežu banovine. Kmetijske zbornice bodo imele imeti izven svojega sedeža svoje stalno zastopništvo. V krajih izven svojega sedeža, kjer bo to potrebno, bodo imele imeti tudi uradne dneve, na katerih se bodo pretresali posli zborničnega delokroga.

Nadalje določa naredba, da so kmetijske zbornice javnopravne ustanove, ki so posvetovalni organ državnih oblasti ter samoupravnih teles v vseh vprašanjih, ki so v zvezi s kmetijstvom in narodnim gospodarstvom sploh. One so dolžne, da skrbijo za splošne interese narodnega gospodarstva vsaka na svojem področju, kakor tudi na področju vse države. Za kmetijsko panogo se v smislu te uredbe smatra tudi gozdarstvo. Te zbornice so pravne osebe, ki morejo na svoje ime pridobivati pravico svojine tudi na nepremičninah ter jih lahko obremenjujejo ali odstranjujejo.

Namen zbornic

1. Da zastopajo, ščitijo in pospešujejo interese poljedelstva;
2. Da proučujejo iz lastne pobude ali na zahtevo državnih oblasti ali samoupravnih teles vsa vprašanja, ki se nanašajo na vse kmetijske panoge, da zasledujejo vse pojave kmetijstva in gospodarstvenega življenja sploh in da ocenjujejo njihov uspeh, kakor pri kmetijstvu, tako tudi pri vsem gospodarstvu svojega področja;
3. Da v prednjih vprašanjih predložijo pristojnim državnim oblastem in samoupravnim telesom svojo izjavo in stavijo predloge;
4. Da dajejo svojo izjavo o načrtih in zakonih osnutkih, uredbah in pravilnikih, ki bi bili važni za kmetijstvo in za gospodarstvo sploh;
5. Da zbirajo in napravljajo statistične podatke o stanju kmetijstva na svojem področju ter da jih po lastnem opazovanju poročajo pristojnim oblastem;
6. Da sestavljajo in vodijo zbornik uzane glede prometa pri kmetijskih pridelkih na svojem področju;
7. Da ustanavljajo, vzdržujejo in upravljajo ali sodelujejo pri ustanavljanju, vzdrževanju in upravljanju zavodov, ustanov in razstav za pospeševanje vseh kmetijskih panog in ustanov za vzgajanje svojih pripadnikov in kmetijskega naraščanja, kakor tudi ustanov, ki imajo splošne koristi;
8. Da na zahtevo stranke ali oblasti predlagajo večake in strokovne osebe za povzdigo te panoge;
9. Da pripravljajo ankete kmetovalec iz svojega delokroga radi proučevanja vprašanih kmetijstva in vprašani, ki so splošne gospodarske narave;
10. Da pošiljajo oblastem vloge in pritožbe radi zaščite kmetijstva in gospodarstva sploh;
11. Da sodelujejo z vsemi gospodarskimi in drugimi zbornicami ter sličnimi ustanovami radi zaščite in pospeševanja gospodarstva;
12. Da po določilih predpisih pošiljajo svoje delegate v stalne ali začasne odbore, v komisije, v svete ali posvete ter slične ustanove, ki jih ustanavlja državna oblast ali samoupravna telesa;
13. Da pošiljajo kmetijskemu ministru vsako leto poročilo o svojem delovanju ter o gospodarskem stanju svojega področja.

Kdo so člani

1. Lastniki kmetijskih posestev, ki sami s svojo družino ali v svoji družini obdelujejo ta posestva in jim je kmetijstvo glavni poklic; v družinskih zadruhar se smatrajo kot pripadniki vsi polnoletni člani družinske zadruge, če jim je kmetijstvo glavni posel.
2. Zakupniki kmetijskih posestev, če jim je to glavni poklic.
3. Kmetiči delavci, pod pogojem, da žive najmanj tri leta v isti občini in da jim glavni dohodek tvori zaslužek od dela pri kmetijstvu in da ne spadajo pod zakon o zavarovanju delavcev.
4. Vse ženske osebe bodo imele biti pripadnice zbornice pod pogojem, da samostojno vodijo svojo domaćijo.

Pripadniki kmetijskih zbornic pa imajo naslednje pravice:

1. da po odredbah zakona, uredbe, pravilnika ali statuta imajo aktivno in pasivno volilno pravico za volitve v zbornični svet;
2. da se poslužujejo vseh koristi zborničnih ustanov radi zaščite in pospeševanja gospodarstva;
3. da zahtevajo potrdilo za svoje potrebe v zborničnem delokrogu;
4. da zahtevajo informacije kakor tudi podatke, ki so potrebni njihovemu gospodarskemu delovanju;
5. da pošiljajo zbornici s svojega področja prošnje, vloge in pritožbe kakor tudi, da zahtevajo informacije za vse pristojne zbornice radi zaščite gospodarstva;
6. da stavljajo predloge v vseh vprašanjih, ki so v zvezi s gospodarstvom.

Pripadniki kmetijskih zbornic bodo pa imeli te-le dolžnosti:

1. da bodo dajali pristojni zbornici vse informacije in vse podatke, ki jih zbornica od njih zahteva po zakonu ali statutu;
2. da bodo plačevali zbornici predpisane doliade;
3. da bodo po predpisanih zborničnih statutih plačevali takse za potrdila in druge akte, ki jih bodo v lastnem interesu zahtevali od zbornice.

Kmetijske zbornice bodo lahko imele tudi dopisno in častno članstvo.

Organi

Organi kmetijskih zbornic bodo: 1. zbornični svet, 2. izvršilni odbor, 3. nadzorni odbor, 4. disciplinski odbor, 5. stalni ali posebni strokovni odbor, 6. predsedništvo, 7. zbornični urad, izpostave in zastopstva.

Zbornični svet bo vrhovni upravni organ vsake zbornice. Tvorili ga bodo izvoljeni, delegirani in kooptirani člani. Število voljenih članov in svetnikov znaša toliko, kolikor je okrajev v banovini. Za vsak okraj se bo volil poleg svetnika tudi njegov namestnik. Mandat svetnika bo trajal 6 let. Vsako tretje leto se bo obnovila polovica svetnikov in njih namestnikov.

Vse delegirane člane bodo pa določevale revizorske zadruge zveze in centrale kmetijskih društev ter združenji jugoslov. agronomov, gozdarjev

in veterinarjev. Delegirani člani imajo iste pravice kakor voljeni člani. Pravico delegiranja bodo imele one revizijske zadruge zveze, ki imajo v svojem članstvu najmanj sto zadrug, v katerih so člani povečini poljedelci in pripadniki kmetijskih zbornic. Imajo pa pravico delegiranja po enega člana in njegovega namestnika v one zbornice, na katerih področju imajo najmanj 50 takih zadrug, ki poslujejo in ki so v predpreteklem letu imele redni občni zbor in položile sodišči letni zaključni račun za to leto. Centrale kmetijskih društev imajo pravico delegiranja, če imajo v svojem področju najmanj 50 podružnic ozir. društev. Pravico dele-

giranja imajo do enega člana in njegovega namestnika v one zbornice, na katere področju se nahaja najmanj 25 podružnic ozir. društev, ki poslujejo in ki so v predpreteklem letu imele redni občni zbor in predložile pristojni oblasti zapisnik tega občnega zbora z letnim obračunom za to leto. Združenje jugoslov. agronomov, gozdarjev in veterinarjev imajo pravico delegiranja po enega člana in enega namestnika v vsako banovinsko kmetijsko zbornico, in to iz vrst članov svoje sekcije v posamezni banovini. Mandat delegiranih svetnikov traja do preklica od strani organizacij, ki jih je delegirala.

Bodi - Novaković & Co.

Ljubljana, 26. junija.

Poročali smo že, da so carinske oblasti v znani tihotapski zadevi Bodi-Novaković, ki v naši tihotapski kroniki nima primere, ugotovile, da je bilo v našo državo uhtotapljenih 1800 kg preprog. Nasprotno pa so oblasti našle v preiskavi le 1000 kg preprog. To jih je napotilo do zaključka, da mora biti poskritih v naši državi še 800 kg preprog. Oblosti sedaj z vso vneto iščejo še teh 800 kg.

Slovenski dom je že natančneje poročal o tem, kako je bil del preprog prepeljan iz Ljubljane v Maribor, da so pa tam preproge izgubile neznan kam. Mariborski carinski in policijski organi pa so ugotovili, da so te preproge odražale v smeri proti Ljubljani. Zato so oblastveni organi v Ljubljani in njeni okolici kontrolo poosttrili, da bi izsledili te zadnje ostanke uhtotapljenih preprog. Da so preproge res v Ljubljani ali njeni okolici, je potrdila tudi okolnost, da se je pred nekaj dnevi pripeljala v Ljubljano žena enega izmed glavnih akterjev te afera, Bodijevega potnika Nečajeva.

Kakor znano, je bil Nečajev tisti, ki je dobavljal potnikom za Slovenijo Bodijeve preproge. Več kakor gotovo je, da je Nečajeva žena prišla v Ljubljano v zvezi s še skritimi preprogami. Kakor so listi že poročali, da so pristojni organi imeli Nečajevo ženo pod kontrolo. Da ne dajejo oblasti v tej zadevi prav nikakih pojasnil, smo informirani iz zasebnih krogov, da je imela ta kontrola tudi uspeh.

Živahna gradbena sezona v Celju in okolici

Celje, 25. junija.

V zadnjem času opazujemo, da število brezposelnih delavcev v celjskem okrožju, ki spada pod ekspozičuro javne borze dela v Celju, pojemajo. Vzrok velikega padca brezposelnosti je iskali v zelo živahni gradbeni sezoni, pri kateri pridejo do zaslužka predvsem sezonski delavci. V naslednjem hočemo navesti nekaj gradbenih del, ki se izvršujejo na teritoriji mesne občine in nekateri večja in manjša gradbena dela, ki se bodo začela izvajati še letos.

Danes je bila na Sp. Lanovžu, na prostoru, kjer je načrtaval svoj čas graditi svojo tovarno za padala g. Levčnik, komisija banke uprave, ki je razpravljala o prošnji družbe »Persil«, ki namerava na tem mestu graditi tovarno za pralni prašek. Sedaj se bo zgradil en objekt, čez tri leta se bo pa tovarna povečala. Prvi objekt bo dolg 31 metrov, širok pa 18,5 metra. Uspeh komisije je ugoden. Družba »Persil« se je že več let zamen poogovarjala za dovoljenje, da bi smela graditi na teritoriji mesne občine. Sedaj je ta stvar končno rešena in se bodo pričela gradbena dela že najbrže meseca julija.

Na Sp. Hudinji zida novo tekstilno tovarno z barvarno lastnik tovarne »Elka« g. Kudis. Tovarna, kjer bo prostora za kakih 100 delavcev je v surovem stanju že gotova in pokrita. Tovarna se nahaja na prostoru za Zidanskim in sestoji iz treh objektov. Podjetje se bo že letos jeseni lahko preselilo v lastne tovarniške prostore. S tem bo konec tudi upravičenih pritožb nad neprestanim ropotom, ki jih je do sedaj povzročala ta tovarna sredi mesta.

Naj omenimo nekatera manjša stavbena dela, ki se sedaj izvršujejo. V Prečni ulici gradita stanovanjsko hišo mesar g. Drefenik, na Ljubljanski cesti pa pritično stanovanjsko hišo z gospodarskim poslopjem nadmlinar g. Sodce. Gradi se tudi že regulacijski transformator v cinkarni. Ko bo dograjen in bo začel funkcionirati, bodo odstr-

njene vse pritožbe zaradi motenj v napetosti oziroma v utripanju.

Preurejujejo se sledeča dela: Bivšo Zanyjevo trgovino na Kralla Petra cesti preurejuje trvdka Benko iz Murske Sobote, dalje adaptira lokale v Prešernovi ulici v svoji hiši trgovec Kolbezen. Prenavlja se tudi znanostni hiš, v kateri se nahaja lekarna »Pri Orlu« v dr. Gr. Jerzava ulici in na Glavnem trgu. Gospa Nerad v Aškercovi ulici je dvignila za eno nadstropje svojo hišo. V Tavčarjevi ulici izvršujeta adaptacije in prezidave pri svojih hišah notar g. Burger in prokurist g. Pečar. V Zadovni dogotavlja svojo hišo g. ing. Krulc.

Zida se veliko na Zg. Hudinji — predvsem manjše delavske stanovanjske hiše, kar je treba posebej pohvaliti, ker vidimo, da ljudi klub slabim časom ni zapustila volja za gradbeno delavnostjo, dalje na Bábem, v Medlogu na Osloz-nem, Novi vasi, v Liscah, v Zagradu itd.

Poleg teh del moramo omeniti še javna dela mestne občine — regulacija Ložnice in Voglaime. V najkrajšem času se bo pa začela regulacija Savinje v drugi etapi.

Se letos so predvidena in se bodo skoraj gotovo začela naslednja dela: na Masarykovem nabrežju bo zidal večjo zgradbo g. dr. Kraulberger, poštni ravnatelj v p. g. Nalek pa stanovanjsko hišo na Bregu poleg gostilne »Pri mostu«. Mestna občina bo še letos začela graditi poleg »Krone« delavski azil, ki bo zgrajen po načrtih arhitekta g. Novaka iz Murske Sobote in bodo dela v kratkem razpisana, ker so s strani mestne občine izvršene že vse predpriprave.

Iz vseh navedenih podatkov je razvidno, da je letos gradbena delavnost v Celju zelo živahna. Dokaz temu je tudi to, da so vse oprekarne zaposlene v polnem obsegu in komaj zmagujejo naročila. Z večjo gradbeno delavnostjo se bo tudi še zmanjšalo število brezposelnih, vplivalo bo pa to tudi gotovo na zboljšanje splošnega gospodarskega položaja.

Pri mladih zmagovalcih višin...

Ljubljana, 26. junija.

Cisto tiho in nemoteno deluje tam v Zvonarski ulici, v delavnici, ki so jim jo dale na brezplačno uporabo Strojne tovarne in livarne, skupina mladih in pridnih jadralnih letalcev. Je to grupa »Ikarus«, ki deluje šele od konca januarja sem. En sam pogled v njihovo delavnico nas prepriča o velikem in neumornem delu, a tudi njihov trud nas o tem zagotovi. Saj so si v pičlih petih mesecih zgradili sami odprt »Zögling«, ki ga imenujejo »Glistič«. Mladi jadralci so brez izjeme imenitni rokodelci, ki obvladajo vse obrti. In veselje je, gledati jih, kako točno in vestno izvršujejo odkazano jim delo. Po večini so to sami mladi srednješolci. Saj celo njihov vodja Samo Jenko, ki je pravi mojster in specialist, ni dosegel še niti 16. leta. Torej up in nada brezmotornega letalstva.

Ta grupa je četrti v Ljubljani. Glavna skupina je v Trnovem, Stiška v stari remizi na Zaloški c., akademski v Srednje-tehnični šoli in najmlajša »Ikarus« v Zvonarski ulici. Vidno raste med mladino zanimanje za to panogo športa. Pa ne mislite, da je tako lahko postati letalec. O, ne! Predpisani so izpiti in to: A, B, C in še tako imenovani »zvančni C«. Ti izpiti so tako imenitne sarže, da kdor jih ima, že nekaj velja. Kdor ima prva dva izpita že nekaj pomeni, dočim je tretji ideal posameznika. Za prvi izpit je potrebno pet poletov po 20 sekund in en polet po 30 sekund. Za B izpit zahtevajo pet poletov po eno minuto z raznimi liki, za C izpit pa mora eksaminant ostati v zraku večkrat po več minut. Od sedaj beležijo šele šest C izpitov. Dva sta postavila predlansko leto učitelj Sircelj in Raznožnik, drugi štirje pa so bili doseženi lansko leto, ko so imeli za učitelja inž. Helmuta Kasperja.

In zdaj se ta mladina pripravlja, da bo pokazala, kaj zna, kaj zmora. Prihodnji mesec bo namreč na letališču krst 14 aparatov, med katerimi bo tudi »Glistič«. Vesele se fantje tega dne, kajti ta dan bo poplavan ves njihov trud. Kronano bo vse tisto, poštovalno in pridno delo.

Potem pa pridejo na vrsto Bloke. Bloke, ta lepa planota, ki tako dobro služi smučarstvu, se je tudi za ta šport izkazala odlično. Golo gričevje se preliva drugo v drugo, brez ovir za pristajanje in startanje letal... Povrh vsega pa pihljajo vedno ugodni vetriči. Zaradi vseh teh in še drugih dobrih lastnosti so si brezmotoraši izbrali Bloke za svoje

torišče. Tu imajo postavljene hangarje in delavnice. Pa tudi domačinom so prikljubili ti naši fantje. Ne jeze se, če se ta ali oni po nesreči spusti v žito ali krompir. Ne, nasprotno. Če vidijo, da fantom nagaja kakšno grmovje ali pa tudi drevo, ga posekajo. Zato pa jim potem jadralci nudijo večkrat in na veliko užitka. V delu in zabavi preživljajo počitnice na Blokah. Ko pa se vrnejo, prinesejo poleg spočitnega duha tudi kak kg na teži. Saj jim kmetiška hrana tako tekne.

Vabijo vas mladi jadralci, da jih obiščete. V svojih delavnicah vas bodo prav lepo sprejeli in če vas zanima ta ali ona stvar, vam jo bodo tudi prav strokovnjaksko, vendar preprosto obrazložili. Brez dvoma pa bi se njihovo delo podvojilo in potrojilo, če bi se našla dobra duša in bi se jim pokazala kot mecen...

L. B.

Ptujske novice

Ptuj, 25. junija.

Gostovanje ljubljanskega gledališkega ansambla v Ptuj. Prez posebnega ropota, brez kričeče reklame, skromno in resno, kakor morajo biti umetniške prireditve, so naznanjali mali letaki v soboto po izlozbah prihod najboljših igralcev iz Ljubljane, z enim boljših del letošnje sezone. Tisti, ki zasledujejo bolj umetniške dogodke nego razne roparske napade in ubijanja, so dobro vedeli, kaj pomeni čisto navaden naslov igre »Pesem s ceste«. Cene so bile za ptujske razmere nekoliko previsoko določene, ali obiskovalci gledališča, ki obstoje večji del iz uradniških krogov, so radi žrtvovali ono vsotico, čeprav na koncu meseca, da se navzijejo nekoliko umetniškega duha. Gledališče ni bilo sicer bogve kako dobro obiskano, toda tembolj so pokazali oni, ki so prišli, svoje zadovoljstvo nad to prireditvijo in niso štedili s pritrjevanjem. Casopisi so že dovolj pisali o tej prireditvi in prepričati smo se morali, da niso prav nič pretiravali. Simpatična figura g. Emila Kralja, ljubljence ljubljanskega gledališča, si je kmalu osvojila tudi publika Ptuj. Da si je izbral g. Daneš v tej igri svojo briljantno vlogo za svoj častni večer, nas je prepričalo, da ve g. Daneš zelo dobro, kaj mu prileže. Bolj pristne figure si človek sploh ne more predstavljati. Med tema dvema igralcema pa je stala tretja figura g. Sancia, ki je bila na isti višini, kakor ostala dva. Toliko v pevskem, kolikor v igral-

Ban dr. Natlačen v celjskem okraju

Celje, 25. junija.

Danes je ban dravske banovine dr. Marko Natlačen nadaljeval inspekcijsko potovanje po celjskem okraju, ki ga je prekinil v torek. Najprej si je g. ban ogledal umobolnico v Novem Celju, nato pa se je odpeljal v St. Jurij ob južni želi, kjer je zlasti obiskal tudi kmetijsko šolo. Popoldne je prispel ban v Vojnik, odkoder je odpotoval v Dobro. Tu se je sestal tudi z banom primorske banovine, ki se mudi v Dobri na odhodu. Iz Dobro se je ban podal v Braslovce, odkoder se je zvečer odpeljal nazaj v Ljubljano. Ves čas inspekcijskega potovanja po celjskem okraju sta poleg banovega tajnika g. dr. Kovačiča spremljala g. bana tudi sreski načelnik dr. Zolbec in predsednik celjske občine g. Mihelič.

Natečaj za umetniška dela v Narodni skupščini

Belgrad, 25. junija. AA. G. Stevan Cirič, predsednik narodne skupščine, je razpisal na podlagi sklepa režijskega odbora natečaj za izdelavo umetniških del v novem poslopiju narodne skupščine. Pravico do udeležbe pri tem natečaju imajo samo umetniki državljani kraljevine Jugoslavije, ne glede na to, ali živijo pri nas ali v tujini.

Natečaj obsega dve vrsti umetniških del, ki se bodo izvršila v notranjosti poslopija narodne skupščine, in sicer slikarska dela, ki se bodo izvršila v prestvi v veliki in mali dvorani ministrskega sveta, v klubski dvorani in bifeju, in ki naj predstavljajo momente iz našega narodnega življenja in narodne zgodovine. Izbira idej je prepuščena umetnikom. Druga skupina obsega marmornate kipe in sicer štiri like od belega domačega marmorja, ki naj predstavljajo državno ureditev in zakonodajo v osebnosti kneza Koljeja, kralja Tomislava, carja Dušana in kralja Petra Velikega Osvoboditelja. Prav tako bodo stali v dvorani štirje liki od belega domačega marmorja, ki naj simbolično predstavljajo poljedelstvo, obrt, industrijo in pomorstvo. Razen tega sta v načrtu še dva dekorativna lika v pozlačenem bronu na glavnih stopnicah; predstavljala bosta pravico in prosveto.

Izdelava teh slik in kipov bo stala okoli 5 milijona Din. Za udeležence natečaja so razpisane tri nagrade. Nagradjeni prispevki in modeli ostanejo last narodne skupščine, umetniki si pa pridržijo do njih umetniško lastnino. Podrobnosti o natečaju v službenih novinah št. 142 in 143 od dne 24. junija t. l.

Delavske nadure

Kranj, 25. junija.

Poletje je čas, ko bi človek mislil, da ne bo videl brezposelnega delavca na cesti, da ne bo nihče vprašal po tovarnah za delo. A motil bi se. Le v jutranjih urah naj stopi pred tovarniška vrata in tu bo videl, da klub poletju, klub sezoni, stojijo pred njimi večje ali manjše skupine delavcev, ki bi radi dela. Te skupine pa se še prav posebno povečajo v ponedeljkih, ko je v mestu tržni dan in pride ta ali oni kmetiči fant ali dekle po opravkih v mesto, mimogrede pa stopi še v tovarno, da vpraša po delu, kajti v svoji preprostosti, si, slika mesto in tovarno kot raj, kjer ni žgočega sonca, ne zgočnega vetra, ne sitnih gospodarjev.

A temu ni tako. Le vprašaj delavca, ki hiti ves bled iz tovarne, kako je v njej. On pa se ti bo trudno nasmehnil in ti povedal tole:

Delamo po deset, dvanaest ur, a nekateri to brez potrebnega odmora. Zjutraj ob petih gremo in zvečer ob petih se vračamo iz tovarne, kjer prime zopet druga skupina za delo, ki ga nadaljuje preko noči do petih zjutraj. Pa ne samo mi delavci, tudi nekateri delavke morajo pričeti z delom ob petih zjutraj, druge pa ga končajo ob enajstih, ob polnoči. Dobi se pa celo tovarna, kjer morajo delavke, pa naj bi bile tudi matere petih ali več otrok, delati ves noč: od desetih zvečer do šestih zjutraj.

Proti vsemu temu je zakon, proti vsemu temu je večina delavcev. Saj vemo, da se sme delati le 10 ur, in še to le s pritrditvijo večine. Toda kaj! Kolikorkrat so volitve za nadurno delo, dobi podjetje na nek »čudežni« način en glas več.

Delavstvo pa se sprajuje, čemu so zakoni, če jih nekatera podjetja tako kršijo.

Delavci in delavke pa se noč za nočjo, jutro za jutrom vozijo ali hodijo po uro ali dve daleč. Pa največ dež ali sneg — kako vsa ta vožnja vpliva samo na ženske, vedo le zdravniški okrogne urada, ki morajo ugotoviti iz leta v leto vedno več primerov jetike, katere vzroke je treba iskati predvsem v pomanjkanju počitka, slabi hrani in splošni izčrpanosti.

K vsemu temu pa je treba omeniti še nekaj. Delavski sloj danes najbolj tišči v zakon. Vse te delavke, v katerih je povečini že bolezenska kal, pa bodo matere, kakšni bodo njihovi otroci — je vprašanje. In kdo je temu kriv?

Vseh teh razmer so povečini krivi ti tuji podjetniki, ki neumiljeno in na vse močnice načine izjemajo slovensko delovno ljudstvo.

Delavstvo pa postaja pri vsem tem vedno bolj malodušno, nima v sebi nobene borbenosti. Ne veruje ne v socialno zakonodajo, ne v moč organizacij. In kako bi tudi verjelo v moč organizacij, če je znan primer, ko je voditelj neke organizacije propagiral 40 urni delavni teden, sam pa je radevolje delal in še dela 12—16 ur na dan.

Iz vsega tega malodušja bodo rešili delavce le nesebični voditelji, a teh ima le malo. Le ti bodo mogli s pomočjo delavstva rešiti toliko perečih, a za njih obstoj tako važnih vprašanj.

skem, so nas naravnost zadivili. Poleg drugih še manjših moških vlog pa niso zaostajale prav v nikakem oziru ženske vloge. Igra močnega ni mogla prepričati popolnoma malomeščanske publike Ptuj, ker je ista navajena gledati ali kmetke ali salonske igre in se ne more uživati v življenju velemesta, ki ga pozna le tisti, ki se je v njem rodil ali živel.

Poleg »Micki je treba moža«, je to druga igra, ki se lahko reče, da je prinesla nekaj pristnega na oder v tukajšnji letošnji sezoni.

Huda bitka med zakoncem. Med zakoncem Jožefom in Antonijo Zajšek, posestnikoma v Podlehniku, je prišlo do prepira in do hudega pretepa, lože je svojo boljšo polovico pretepel tako zverinsko, da ima po vsem telesu, posebno na obrazu, težke poškodbe. Na pol mrtvo Antonijo, ki je stara 42 let, so sorodniki prepeljali v ptujsko bolnišnico. — V isti zvezi so spravili tudi 26-letnega posestniškega sina Ferdinanda Kuri iz Smolincev. Preteklo noč so ga napadli neke izsledeni ponočnjaki in ga obdelali z noži in kamenjem tako zverinsko, da je obležal na cesti negib. V bolnišnici so zdravniški ugotovili smrtno nevarne poškodbe, ker ima med drugim tudi na več krajih prebodena pljuča.

Solska razstava. Državna meščanska šola v Ptuj je razstavila v prostorih Mladike delo svojih učencev tekom Solskega leta. Posebno pozornost vzbujajo risbe in kiparska dela 15-letnega Janeza Šibila iz Sv. Marka.

Ljubljana danes

Koledar

Danes, petek, 26. junija: Pavel.
Jutri, sobota, 27. junija: Ladislav.

Lekarne: Nočno službo imajo: dr. Sušnik, Marjani trg 5, mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 10 in mr. Bohinec, ded., Rimska cesta 31.

Ravnateljstvo I. drž. realne gimnazije poziva vse učence zavoda, da se udeležijo pogreba pokojnega direktorja g. Mazija Josipa, ki bo v soboto, dne 27. junija ob 17. Zbirališče ob 16.30 na južnem delu šolskega dvorišča.

Skalaški dom na Voglu, ta lepa in idilična planinska postojanka nad Bohinjskim jezerom, je od 28. t. m. stalno oskrbovana.

Starešine in akademiki »Akademska zveza« v Ljubljani se uradno udeležijo Slomškovi dni v Mariboru. Skupno z akademiki se teh slovesnosti udeležijo tudi člani »Slovenskega katoliškega akademika starešinstva«. — Odhod iz Ljubljane je v nedeljo, dne 28. junija ob 5.30 zjutraj iz glavne kolodvorice. Vsi udeleženci naj bodo najkasneje 15 minut pred odhodom vlaka na kolodvoru. Akademiki imajo četrtinsko vozovnico; glede prehrane in stanovanja v Mariboru je vse urejeno. Celotni stroški znašajo ca 50 din. — Vzemite s seboj družbene trakove. — Povratek iz Maribora je v ponedeljek, dne 29. junija ob 17.58. Za udeležence bo v nedeljo v Mariboru po prihodu vlaka skupna sv. maša. — Naša velika želja je, da se slov. kat. akad. starešine, akademiki in akademiki v čim večjem številu udeležijo te eminentno katoliške manifestacije. — »Akademska zveza«.

Risarsko in zemljepisno razstavo priredi I. drž. real. gimnazija v Vegovi ulici, dne 27. in 28. junija v risalnici II. nadstropja. Vstop je prost. — Starši in prijatelji so v ljubečo vabljeni.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

DRAMA: Začetek ob 20.

Sobota, 27. junija: Plesna produkcija šole Mete Vidmarjeve. Izven.

OPERA: Začetek ob 20.

Petek, 26. junija: »Othello«. Red B. Gostuše Marij Šimenc.

Plesna šola Mete Vidmarjeve, ki je lanske leto ob zaključku tečaja nastopila v drami z velikim uspehom in pokazala velike možnosti za razvoj plesne umetnosti med Slovenci, priredi v soboto, dne 27. t. m. zvečer ob 8 plesni nastop pod naslovom »Nijanse v prostoru«. Večer bo v plesnih nastopih razdeljen v tri dele: 1. Nihanje, 2. Zagoni, 3. Igra. V vsakem oddelku nastopajo najprej učenke posamez in v skupinah, da nazorno pokažejo celo vrsto plesnih elementov, ki jih potem voditeljica šole v solističnem nastopu vsakokrat strme v zaokrožene in dogane plesne slike. Ti solistični nastopi voditeljice so izbrani v skladu s plesnimi elementi, ki jih bo predvajala šola in imajo naslove: »Stoji drevo«, »Čarovnik«, »Dolenjska«. Kakor lanski nastop šole Mete Vidmarjeve bo tudi letošnji pokazal zanimive plesne študije in bo nudil lep vpogled v pravilno osnovan študij plesne umetnosti.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Petek, 26. junija: 13. Naša pesem, naša glasba (plošče). 12.45 Vreme, poročila. 13. Čas, spored, obvestila. 13.45 Koncert orkestralnih suit (Radijski orkester). 14. Vreme, borza, 15. Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 15.30 Nac. ura: Jugoslovani na mednarodnem kongresu za glasbeno vzgojo v Pragi v aprilu 1936 (Emil Adamič). 15.50 Lalo: Namouna, orkestralna suita (plošče). 20.10 Zenska ura: Obisk v dunajski umobolnici Steinboff II. del (ga. Hrobar-Megličeva). 20.30 Klavirski večer originalnih študentskih skladb, gost: doc. prof. Toneta Ravnikar (grecos. iz Hubadlove dvorane). 21.30 Verdijevi zvoki (Radijski orkester). 22. Čas, vreme, poročila, spored. 22.15 Veminger: Verdijevi triumi, fantazija (Radijski orkester).

Drugi programi

Petek, 26. junija: Belgrad I.: 20. Prenos iz Zagreba. 22.30 Beethovenovo skladbo. — Belgrad II.: 14. Jugoslovanski kvartet (ing. Ostojić). — Zagreb: 20. Zagrebški kvartet. 20.30 Klavir. 21. Kvartet. 21.30 Zbor. 22.15 Laska glasba. — Dunaj: 19.30 Zbor dunajske opere. 20.30 Dunajsko melodije. 21.30 Radijski orkester. 22.30 Kvartet. — Budimpešta: 20. Komorni koncert. 21.30 Salonska glasba. 22.40 Koncertni orkester. — Trst-Milan: 17.15 Plesna glasba. 20.35 Pester večer. 21.30 Komorni koncert. — Rim-Bari: 17.15 Vokalni in instrumentalni koncert. 20.35 Lomljenja opere »Kralj, stolp in kmet«, nato plesna glasba. — Praga: 19.30 Orkester in violina. 20.30 Lisztov »Faust«. 22.15 Plošče. — Pariz: 19.45 Offenbachova opera »Pisem srčec«. 21. Simfonični koncert. 22.15 Vokalni koncert. 22.40 Salonska in plesna glasba. — Vse nemške postaje imajo različne zabavne večere, ki so začeli ob 20.10. — Strassbourg: 20.45 Simfonični koncert Filharmonije.

Kamnik

Zopet tatvina v župnišču. Star tatinski lisjak Gabrovec Janez iz Vranje peči pri Kamniku je bil v nedeljo zaloten v gostilni Fr. Fajdiče, ko je ravno hotel ukrasti iz hladilne omare večjo steklenico malinova v vrednosti 85 din. Brata Fajdiča Anton in Maks sta tatu zadržala ter pozvala orožnike.

Pri zaslišanju se je izkazalo, da je imel pred hišo pripravljeno kolo, s katerim bi je potem lahko hitro popihal, za vrtno ograjo je pa imel tudi shranjen nahrbtnik z razno drobnarijo. —

Ker je bila isti dan okrog 15.—16. ure izvršena tatvina v knjižnici tukaj, župnišča, je tudi te tatvine osumljen Gabrovec. Iz železne blagajne v tuk. dekaniji je bilo ukradeni sledeče: 3 avstrijski zlatniki, 1 damska zlata ura z verzičico, 2 damska zlata uhana, 1 moška zlata verzičica ter več zvitkov denarja po 10, 25 in 50 din. Vse to pa Gabrovec odločno tajni in pravi, da je bil sicer v župnišču med 15. in 16. uro v namenu, da bi bil sprejet kot delavec v času košnje in trdi, da je bilo vse zaprto, dočim je dekan g. Rihar Matej izjavil, da je bilo župnišče v navedenem času odprto. — Izvršena je bila hišna preiskava na Homcu, kjer ima Gabrovec odmerjen kot pri svoji hčerki kot prevzilec, vendar pa niso našli ničesar. —

Gabrovec je bil že 11-krat predkaznovan zaradi tatvine, goljufije, beračenja in 2-krat pa po zakonu o zaščiti države. — Sedaj se nahaja v sodnih zaporih okrajnega sodišča v Kamniku.

Za Srečkom Vavpotičem ni sledu

Poročali smo že včeraj o pogrešanem turistu Vavpotiču Srečku. Ena od ekspedicijskih se je vrnila z vestjo, da imajo sled na Kalcah, odkoder pa nikakor ni mogel pota naštevati, radi neprodne megle. Ekspedicije bodo reševalno delo nadaljevale še dva dni.

Oblastni odbor Jad. straže

»Ni res, da je oblastni predsednik JS izrazil svoj položaj pomočnika bana ter izdal v tem svojstvu okrajnim načelnikom navodila, marveč je le res, da sem z navadnim osebnim dopisom z dne 30. maja 1933, kakor več drugih oseb zaprosil tudi sreskega načelnika, da posvetijo svojo pažnjo zanimanju prebivalstva za JS.«

Ni res, da sem v tej »okrožnici« naročil, da naj pazijo, da pridejo v Krajevne odbore JS ljudje, ki so pristali JNS politike, marveč je le res, da sem s tem osebnim pismom pojasnil organizacijska določila pravil in le priporočal posebno pažnjo glede moralne in idejne kvalitete oseb v odborih.

Ni res, da kjer okrajni načelniki ne morejo spraviti v odbore jeenesarskih ljudi, naj delo onemogočijo, marveč je le res, da sem pisal, da mi je mnogo na tem ležeče, da se ne bi JS zlorabila v katerekoli strankarske namene odn. da ne bi v njej prihajali do izraza lokalni spori.

Ni res, da se je predsednik Oblastnega odbora JS dr. Pirkmajer Oimar v svojstvu pomočnika bana

trudil, da je spravil v Krajevne odbore ljudi jeenesarskega političnega kova, marveč je le res, da je v smislu pravil članstvo samo na občni zborih volilo odbore po prosti volji in lastnem prevdanku.

Končno tudi ni res, da se je na včerajšnjem občnem zboru opiral na tako pridobljeno svojo večino in da je na ta način delal na občnem zboru tako, kakor mu je najbolj konveniralo, marveč je le res, da so imeli člani skupščine, to so delegati organizacije in članstva povsem pravico odločitve, ne glede na to, kar bi meni najbolj konveniralo. — Z odličnim spoštovanjem dr. Otmar Pirkmajer, pomočnik bana v pokouju.

Objavljamo gornji popravek g. pomočnika bana v pokouju, ne da bi se danes spuščali v podrobno razpravo o njegovih trditvah. Ugotavljamo pa, da smo objavili tu še druge stvari glede katerih nam, g. pomočnik bana v pokouju popravka ni poslal.

Razprava o umoru beračice Marije Penkove

France Hribar in Ivan Pirc pred velikim senatom

Ljubljana, 26. junija.

Po dolgotrajni, v vse podrobnosti in malenkosti segajoči preiskavi, je naposled vendarle prišlo do glavne razprave o umoru 59-letne užitarice Marije Penkove, stanujoče v Podrečju št. 19 pri Domžalah, ki je navadno okrog po posavskih vaseh proslila, a je doma imela velikansko zalogo, celo balo lepega perila, precej zlatnine, hranilno knjižico čerkovnega urada za 3000 din in še mnogo druge ropotije, kar vse je bilo cenjeno na okoli 9000 din. Ko je Penkova beračila, je vselej nataknila posebne naočnike, da je kmetje niso takoj spoznali.

Razprava se vrši v nekdanji poročni dvorani. Na mizi pred sodniki je položeno 43 »corpora delicta«. Na razpravo je povabljenih 33 prič ter se tako zdi, da bo trajala najbrže dva dni.

Na podeželju okoli Domžal in Kamnika je vladalo za ta proces veliko zanimanje in danes je prišlo mnogo ljudi, da bi prisostvovali razpravi. Naval je bil velikanski, zato sta pred vdomom v dvorano delala red in mir dva policijska stražnika. Sodna uprava ni delila nikakih vstopnic, pač pa je bilo določeno, da se v dvorano pripusti le gotovo število poslušalcev, drugim je bil vstop prepovedan. Naravno, da je bila zato silna borba za mesto v dvorani. Nekateri so celo ponujali kovače, da bi si pridobili prostor v dvorani.

Veliki senat je obstojal iz 5 sodnikov. Kot predsednik je vodil razpravo s. o. s. g. Ivan Kralj. Razprava bo trajala pozno v noč, kajti vabljenih je nad 30 prič. Mogoče pa se bo končala šele jutri. Javno obtožbo je zastopal drž. tožilec dr. Julij Felaher. Prva dva obtožena sta branila ex-offo dr. Fran Tomineš in dr. Schley.

Obtoženci in njih krivda

Jetniški pazniki so v dvorano pripeljali dva glavna obtožena vklejena, Ivana Pirca in Franceta Hribarja. Nista se mnogo ozirala po dvorani. Mrko sta zrla pred se. Obe soobtoženi Angela Gaberskova in Jožeta Hribarjeva sta bili po prvi preiskavi pušeni na svobodo in sta danes zjutraj prispele z doma na sodišče. Na zatožni klopi so sedli:

Ivan Pirc, 37-letni klobučarski pomočnik pri Flerinu v Domžalah, oženjen, oče 6 zakonskih in 2 nezakonskih otrok, doma z lhanu, stanujoč na Hudem pri Radomlju. Obtožen je zločinstva umora po čl. 167/II k. z. in prestopka prikrivanja ukračenega blaga po čl. 33/II k. z.

France Hribar, 28-letni bivši posestnik, po poklicu mizar, stanujoč v Podrečju št. 19, pristojen v Domžalah. Obtožen zločinstva umora po čl. 167/II točka 1 in 4 k. z., dalje zločinstva tatvine po čl. 314/1 točka 2, 316 t. 1 k. z. in prestopka tatvine po 314/II k. z.

Angela Gaberskova, 30-letna samska delavka, doma iz Zaboršta, občina Dob, stanujoča v Podrečju št. 19. Obtožena zločinstva tatvine in prestopka tatvine.

Jožeta Hribarjeva, 24-letna posestnikova žena, rojena v Zaboršti, stanujoča v Podrečju št. 19, žena drugega obtožena. Obtožena je istih zločinov in deliktov kot tretja obtožena Gaberskova.

Kaj jim obtožnica očita

Po končanih formalnostih je predsednik gosp. Ivan Kralj naprosil drž. tožilca, da prečita obtožnico. Ta je zelo obširna in skrbno sestavljena. Obsega 66 s strojem drobno pisanih strani. Državni tožilec v tenorju navaja obtožbe, da sta:

1. Pirc Ivan in Hribar France dne 27. febr. lani blizu Podrečja v gozdu Šumberk umorila 59-letno užitarico Marijo Penkovo. Pirc je v gozdu stal na straži. Hribar pa je Penkovo vrgel na tla in jo 7 minut davil. Nato sta Penkovo ovila v žakljevino, jo na hrbtu privezala z debelim motvozom na 2 m dolg kol in nato še s 4 cm široko gurto privezala h kolu noge za petami. Nato sta odnesla Penkovo do tolmuna v potoku Rače. Tu sta Penkovi privezala h kolu

še 53 kg težak kamen

in jo nato vrgla v tolmun. Penkova je umrla zaradi zadušjenja, dejanje sta storila po zrelm preudarku, Hribar poleg tega še iz koristljubja.

2. Hribar France, Gabersk Angela in Hribar Jožeta so v času od 28. febr. do 21. marca lani vdrl v stanovanje Penkove in odnesli iz zaprtih, deloma iz nezaprtih prostorov razno zlatnino, perilo, obleko in druge predmete v skupni vrednosti okoli 8000 din.

3. Pirc Ivan je meseca marca lani prejel od Hribarja Franceta nekatere stvari, ukradene Penkovi, da jih je skril, ali pa tudi sprejel v svojo last. Nekaj zlatnine je pozneje celo zakopal na domači njivi.

Hribar glavni dedič po bogati teti

Obtožnica je prav umestno segla po bistvenih točkah iz preteklosti obtožena Fr. Hribarja. Navaja glavne in obtežilne stvari, kako je Hribar pravljajl in trosil po teti podedovano bogato dediščino. Kot glavni dedič je dne 2. marca 1931 prevzel po svoji teti Mariji Nemec roj. Hribar veliko dediščino, obstoječo poleg premičnin iz nepremičnin, ki so bile sodno cenjene na 68.430 din. Izplačati je imel neke volila v znesku okoli 7000 dinarjev. Dolgovi tete so znašali skupno s pogrebni in drugimi stroški 39.402 din. Vrednost tetine posestva pa je bila mnogo večja, ker je pozneje Hribar prodal hišo, travnike, njive, dalje

motorno mlatilnico za skupaj 170.000 din. Pokojna teta Micka je imela tudi pri banki 85.000 din naloženih. Knjižico je teta njemu podarila še med živimi. To vsoto je Hribar kmalu vnovčil in zapravil. Kmalu po tetini smrti se je Hribar poročil z Jožeto Dolničarjevo. Slabo je upravljal posestvo. Podvržen je bil tujim, škodljivim vplivom. Ni znal ceniti vrednosti denarja. Začel se je tudi za vsako malenkost pravdati. V 16 mesecih je zapravil na pravljanju in drugih špekulacijah poleg hranilne vloge 85.000 din še drugih 70.000 din. Okrajno sodišče na Brdu je Hribarja zaradi zapravljivosti preklcalo in mu postavilo mizarijo Ivana Petka iz Domžal za gospodarskega pomočnika. Od vsega premoženja je ostalo okoli 28.000 din.

Nakup bajte Marije Penkove

Dne 23. januarja 1933 sta se Hribar France in njegov kurator Petek zglasila na sodišču na Brdu in zaprosila za dovoljenje, da sme Hribar France Kupiti od Marije Penkove bajto v Podrečju št. 19. Penkova si je pozneje v kupni pogodbi natančno izgovorila vse stanovanjske, najemne in vitne pravice. Poleg tega pa je prejela v gotovini 28.000 din. Cistih na roko je Penkova dobila le okoli 8500 din, ker je kurator bil obvezan poravnati razne advokatske stroške, kajti Penkova se je prav rada pravdala in tožarila.

Izgovorjene - veliko breme

Kakšen je bil motiv in vzrok za strašno dejanje? Obtožnica pravi: »Tako vidimo iz opisa obdolženčevih razmer v zadnjih letih odločno motiva za umor Penkove.« Hribarja so v prvi vrsti privedle na strašno dejanje obsežne stanovanjske, služnostne in vžitinske pravice pok. Penkove in njene matere Marije Petek. V hiši je bil staln prepri. Hribar sam pa je bil lakomen denarja in nagljen dobro brez dela živeti. Vedel je drugače, da bo Penkova še dolgo živeła. Porodil se je v njem sklep, da se na kak način Penkove iznebi.

Pogrešana Penkova najdena

Ko je obtožnica opisala podrobno vse rodbinske in druge razmere Franceta Hribarja, je prešla na vprašanje, kako so našli pogrešano Marijo Penkovo. Pogrešali so jo že od 27. februarja lani. Orožnikom so Hribar in njegovi pravili: »Beračit je sula in od takrat se ni vrnila. Mogoče je padla v vodo in utonila.« Skušali so prikriti zločin. Naključje je hotelo, da je bilo truplo Penkove najdeno v nedeljo okoli 17. dne 10. junija. Po Rači sta čolnarila Lorber Hilda in Drašček Kristijan. V globokem tolmunu ne daleč od Hribarjeve hiše sta zapazila ob kraju potoka plavajočo človeško truplo v močno razpadlem stanju. Sodna komisija je pozneje po pričah ugotovila utoplenko. Bila je toliko časa pogrešana Marija Penkova. Javno je bilo iz splošnega položaja, da Penkova ni izvršila samoumora, da se ni ponesrečila, marveč da je umrla nasilne smrti. Glas je šel okrog: »Kdo naj bi bil zločinec?« Ljudje so s prstom kazali na Hribarja kot pravega morilca. H komisijemku ogledu je Hribar prišel in se delal popolnoma malodušnega. Ljudje so se zgrozili pri pogledu na utoplenko. Ljudem je Hribar pravil: »Micka se je najbrž ponesrečila.« Ko je dal časa ogledoval žrtev, so mu živci odrekli, postal je nenavaden blede obraz. Brez besedi jo je popihal domov.

Uspešna hišna preiskava

Domžalski orožniki pod vodstvom komandirja Skoka so naslednje dni izvršili hišno preiskavo pri Hribarju in drugih osebah. Našli so mnogo blaga, perila in drugih predmetov, last pokojnice. Pokradeno je bilo iz stanovanja Penkove.

Prvo Pirčevo priznanje

Hribar je na zunaj zakrknjen. Nasprotno je Ivan Pirc, njegov pomagač, odkritejši. Najprej je na orožniški postaji, pozneje pa v občinski pisarni v navzočnosti župana dr. Hočevarja in drugih občinskih moč natančno opisal, kako sta s Hribarjem umorila Penkovo. Tudi pred preiskovalnim sodnikom g. Zalokarjem na Brdu je Ivan Pirc pripomnil brez pritiska: »Priznam, da sem kriv. Vztrajam pri svoji prvotni izjavi.« Dne 15. junija zvečer sta bila Hribar in Pirc z Brda prepeljana v ljubljanske zapore. V pisarni jetniške uprave je Pirc dejal pazniku Nežmahu Alojziju: »Spravila sva babo v vodo.« Čez nekaj dni 10. junija pa je Ivan Pirc pred preiskovalnim sodnikom g. Jožetom Baričevičem vse preklcal, navajajoč, da so ga domžalski orožniki pretepal in iz strahu pred mučenjem je vse pripovedoval, kakor so to orožniki zahtevali. Hribar je ves čas pokazal svojo pravo trmo in vztrajno zanikal umor. Preiskava se je zelo zavlekla. Značilno je, da si je Ivan Pirc med preiskavo sproti izmišljeval razne pogodbe, ki so na prvi pogled pokazale, da nimajo niti trohice jedra resnice. Hribar se je napram Pircu prav čudno obnašal. Na Brdu mu je govoril: »Večecenjeni gospod Pirc! Zakaj me notri tlačite?«

Hribar naposled priznal

Obtožnica sicer končuje z ugotovitvijo, da je moral biti France Hribar pravi morilec Penkove. Trditve pa je temeljila le na važnih in postranskih indicijah dokazih. Ko je Hribar prejel obtožnico, jo je prav pazljivo čital več dni. Naposled na petek 22. maja pa je na raportu prosil, da ga še enkrat

† Ravnatelj Mazi

Ljubljana, 26. junija.

Z veliko naglico se je včeraj raznesla po mestu žalostna vest, da je preminil ravnatelj tukajšnje I. državne realne gimnazije g. Josip Mazi. Poznala ga je skoraj vsa Ljubljana; saj je skoraj vseh zadnjih 30 let živel nepretrgoma v njeni sredi, bil je znan ne samo med pedagogi in profesorji, marveč tudi širšim slojem. Cele generacije so, ki so šle skozi Mazijevo oblikovanje, ko je likal mladino na ljubljanskih gimnazijah bodisi kot suplent, bodisi potem kot profesor ali ravnatelj. Služboval je na ljubljanski realki že od leta 1901 dalje, najprej kot suplent, potem pa kot redni profesor, leta 1918 pa je postal začasni vodja zavoda. Leta 1931 je nastopil službeno mesto načelnika prosvetnega oddelka v Ljubljani. To mesto pa je kmalu zopet odložil ter prevzel mesto ravnatelja realke, ki se je potem spremenila v realno gimnazijo.

Pokojnik je bil strokovnjak za geometrijo. Pisal je za ta predmet tudi več knjig, zlasti za nižje razrede. S tem je zamašil veliko vrzel, ki je vladala tedaj v šolskem pouku ter je s tem storil veliko uslugo tako mladini, kakor tudi slovenski znanstveni literaturi. Vsi ga poznajo kot moža ostre strogosti in natančnosti, a obenem tudi kot moža izredne pravčnosti. Radi teh svojih lastnosti je užival med dijaštvom avtoriteto, kakršno si more pridobiti le redko kak profesor.

Poleg užalostene soproge zapušča pokojnih dve že odrasli hčerki ter enega sina. N. v m. p. Zalugojci rodbini naše sožalje. — Pogreb pokojnika bo v soboto popoldne ob 5 izpred hiše žalosti v Vegovi ulici.

Požar na Ježici

Ljubljana, 26. junija.

Sinoči okrog pol dvanajste ure je zaplapolal na Ježici velik ogenj. Spočetka se niti ni prav vedelo, ali žgejo kje kres, ali je to požar. Kmalu pa se je izkazalo, da gori na Ježici neka hiša. Z Grada so takoj obvestili prostovoljno rešilno četo v Ljubljani, ki je že v naslednjem trenutku dirjala z avtomobilom proti Ježici.

Ko pa so prispeli gasilci na kraj požara, so mogli samo ugotoviti, da je ogenj že pogasjen oziroma, da je objekt, ki je gorel, že pokončen. Gorela je neka mala hišica, ki je bila pred leti opuščen in nima pravzaprav nobenega pravega lastnika. Takega, ki se za hišo zanima, pa sploh ne. Kako je požar nastal, ni znano. Možno in verjetno je, da je kdo v hišici oziroma pod streho prenočeval in da je v neprevidnosti povzročil požar, ki je malo hišico upepelil.

Iz Slovenskih gor

Sv. Ana v Slov. goricah, 25. junija.

Prijet požigalec

Časopisi so poslednje čase mnogokrat poročali o požihih v Slov. goricah, ki so se ponavljali v naših krajih. Postalo pa je zato povsem jasno, da je na delu zloben požigalec. Orožniki so ves čas vneto zasledovali in so končno le iztaknili pri Svetem Lenartu hlapca Rudolfa Priklja. Orožniki moža precej krepko prišli in so nazadnje iz njega iztisnili priznanje, da je 8. marca letos podtaknil ogenj v viničariji Kurnika Friderika na Krembergu. V tej viničariji je stanoval viničar Peter Golob, kateremu je požar uničil vse z živino vred. Prikl je bil tudi tisti, ki je Golobu tudi potem, ko ga je že s tem spravil v veliko nesrečo, pisal dve grozilni pismi z grožnjo, da mu bo ponovno požgal viničarijo, čim bo nanovo postavljena. Prebivalstvo je hvaležno oblastem, da so tako nevarnega in škodoželjnega zločinca spravili na varno, ki naj ga zadene tudi ostra kazen. Sedaj ga imajo zaprtega v zaporih pri Sv. Lenartu.

Kravo je zastupil

Sredi maja smo poročali, da je neki neznanec zastupil viničarju Petru Golobu, ki ga je bil že podtaknjeni požar hudo oškodoval, še edino kravo. Sprva so bili vsi prepričani, da ima ta zločin na vesti požigalec, ki je pisaril viničarju grozilna pisma. Zato pa so bili ljudje tembolj presenečeni, ko so orožniki aretirali Peklar Ivano, viničarjevo hčerko na Krembergu, in v njej ugotovili zastupljljevalko. Ivana je priznala, da je kravo zastupila z modro galico s primeso še neke druge strupene snovi. Dekle se je hotelo na ta način maščevati nad Golobom. Izbrala je trenutek, ko v viničariji nikogar ni bilo doma in je strup natresla med travo.

Nož med rebra

V ponedeljek sta bila pri posestniku Gosaku Andreju v Bačkovi pri Sv. Benediktu v Slov. gor. na obisku posestnika Vabič Franc in Bratuša Al. Gosta sta precej pila in se nazadnje še sprla. — Prerekanje je bilo tako živahno in vroče, da se spor ni dal drugače poravnati, kakor z nožem. Bratuša je pograbil za nož in ga večkrat zarinil Vabiču med rebra. Vabič se je zgružil v mlaki krvi, da so ga morali takoj prepeljati k zdravniku. Njegove rane so smrtno nevarne.

Zopet požar v ptujski okolici

Ptuj, 25. junija.

V ptujski okolici je zopet gorelo in sicer je izbruhnil požar na Grajini med Ptujem in Vurbergom. Gorela je stanovanjska hiša, last posestnika in kovaškega mojstra Franca Mlakarja. Ptujski gasilci, ki so bili o požaru obveščeni, so odbrzeli na kraj požara in se jim je končno posrečilo preprečiti, da se ogenj ni razširil na sosedna, v bližini stoječa poslopja. Hiša je bila prazna in že dalje časa ni stanoval nikdo v njej. Škoda radi tega ni velika in se čeni na 5000 Din. Vzrok požara še ni pojasnjen, domneva pa se, da je bil ogenj podtaknjen.

predvedejo pred preiskovalnega sodnika. Sodniku g. Cirilu Kovaču je Hribar ves skrušen izjavil: »Ne morem več vzdržati. Bil sem zraven pri umoru Penkove.« Glavno krivdo pa je zvrnil na Ivana Pirc, češ da je bil on dejanski iniciator za umor in tudi on morilec. Pirc nasprotno je pri konfrontaciji znova izjavil, da je bil morilec Hribar in da je njegovo prvo priznanje resnično.

Po nad uro trajajočem čitanju obtožnice, se je pričelo napeto zasliševanje obtožencev, ki ob sklepu lista še traja.

Naročajte in širite „Slovenski dom“!

Držite zemljo, da ne uide

V današnji dobi, ko je prebivalstvo po številu že toliko naraslo, da mu tu pa tam že zmanjkuje prostora, ker ne more zadostiti vsem potrebam moderne in nemoderne življenja, si človek skuša poiskati poti do novega zanj primernega bivališča. Če primerjamo sedanje število ljudi, ki živi na zemlji okoli dve milijardi, s številkami, ki bi podajale največji možni porast človeštva — znanstveniki so si upali šteti celo do 8 milijard —, potem bi vsak prav gotovo dejal, da so vendar ljudje na zemlji še primeroma zelo redko posejani. Res je tako! Toda pri teh računih so bila upoštevana tudi vsa ona ozemlja, kamor do danes še ni stopila človeška noga, ker so ji ali nedostopna ali pa ne nudijo vsaj zadostnih življenjskih pogojev. Vseeno pa skuša človek vedno bolj razširiti svojo posest na zemeljski površini s tem, da neplodno zemljo spreminja z modernimi sredstvi v rodovitno in da tudi iz najbolj divjih puščav ustvarja plodonosne poljane. Pri tem delu pa se kaj rado zgodi, da ta neugnani človek pozabi skrbno varovati to, kar že ima. Ko prinaša življenje v mrtvo kamenje neke daleč na tujem in z ogromnimi stroški, mu doma njegova, prejšnja rodovitna zemlja, umira! Umira zato, ker je njen gospodar pozabil na to, koliko je zanj vredna, in jo je zanemaril.

Sekira trebi gozdove

Obširne bogate gozdove na južnem delu japonskega otoka Sahalija je v zadnjih treh letih skoraj popolnoma iztrebila japonska papirna industrija. Kdor je kdaj že videl razdejane po teh temnih gozdovih, gotovo dvomi, če bo še kdaj moglo iz tih tal zrasti bogastvo, ki ga je uničila trda, ubogljiva sekira napredujočega človeka. S strmih pobočij otoka je voda že precej dobro izprala vso rodovitno prst. Goličave in kamenite pečine zija sedaj nad morje kot okostje strohnelega telesa.

Ni samo ta primer, kako človek sam ustvarja puščavo. Geološki učenjaki v Ameriki pripisujejo krivdo nad tem, da se spreminjajo v steno obširne severnoameriške pokrajine, ki so bile svoj čas med najrodovitnejšimi na zemlji, dejstvu, da je človek neumljivo segel po sekiri, iztrebil gozdove in s tem dal duška vodi in vetru, ki sta neovirano sama nadaljevala in ponekod že opravila svoje uničujoče delo. Iznad najbolj kulturnih tal je pogledala skala!

Izkopane priče

Najrazličnejše izkopanine na mnogih krajih, kjer danes veje puščavski veter, kažejo, da je tam pred dolgiimi dobami vladalo pravo blagostanje in da je kultura bila na zelo visoki stopnji. Tako poročilo nam dajejo pokopani ostanke iz tedanje dobe v puščavah daljne Avstralije, afriške Sahare, pustih predelih v turški Mali Aziji in v širni Arabiji. Severna Afrika, ki je danes peščena puščava, je bila še v starem veku rimska žitnica. Raziskovalci so pred peščenimi sipinami Srednje Azije našli cele razvaline nekdanj cvetočih mest, ki so bila nekoč središče rodovitnih dežel. Morda so se res toliko spremenile klimate razmere, da je iz rodovitne prsti, ki je redila milijone in milijone ljudi, zrasla puščava. Po dosedanjih ugotovitvah pa je vse dokazano, da je človek sam vsaj pomagala uničevati rodovitnost tal in se na ta način takorekoč sebe in svoje potomce zapodil iz raja...

Od polja do skal

Vedno se ponavlja tole: Človek se naseli v rodovitno dolino, število naselencev raste, polja se širijo iz doline v hrib in izpodirajo gozd, dokler ni ta popolnoma uničen. V desetletjih, stoletjih ali pa šele v tisočletjih voda odnese krušno plast zemlje. Tudi polja postanejo siromašna, da je že škoda truda in znoj za njimi. Po teh obronkih se pasejo le še goveda ali ovce, katerim nekaj časa še zadostuje vedno redkejša trava. Z ostrimi zobmi in parklji uničijo počasi še ta rastlinski ostanek tako, da konec koncev ostane le še mrtev pesek in skala.

Amerika postaja puščava

V Severni Ameriki se je spremenilo na ta način. V 51 milijonov orakov zemlje v puščavo. To je že ogromno ozemlje, če pomislimo da je 1 ameriški orak nekaj več kot 40 arov. Stirikrat toliko površina pa je še izpostavljena, da počasi preperi in umre. V zgodovini človeštva se tako uničevanje krušne zemlje ni nikdar odigravalo s tako hitrostjo, kakor se to dogaja danes v Ameriki. Kje je rešitev?

Mnogo je bilo že govora, kako naj se prepreči mesarsko iztrebljenje divjačine, ki ga je to začelo priseljeno belo pleme. Uspeh tega razmotrivanja pa je ta, da se danes pase le sem pa tja kak bivoli

v teh krajih. Nekaj jih je seveda še za zagrajenimi zoološkimi vrstovi. Ludi bobra so skoraj že docela iztrebili, ravno tako nešteto vrst povodnih ptic in živali, ki dajejo dragoceno krzno. Iztrebljanje živalstva pa še vse eno nima tako grozljivih posledic, kakor pa uničevanje rastlinstva, ki takorekoč drži rodovitno zemljo, da je ne odnese voda ali veter. Tudi v tem oziru bi Ameriko lahko imenovali deželo, kjer je vse mogoče. Ameriški človek pozablja da ga stiska že prostor, in da ni nikjer več še ne načete zemlje, ki bi mu dajala kruh, ko bo zaradi svoje zanikarnosti moral zapustiti sedanje bivališče. Ta smrt se kaj hitro približuje, ker naravnim silam pomaga še človek sam. V slabih dveh letih je nastalo v Severni Ameriki 5 milijonov orakov puščave.

Nepremišljeno delo strojev

Po svetovni vojni so stroji sicer takorekoč na mah spremenili širne pustinje v bogata polja. Ko pa je pred 6 leti vladala v Ameriki silna suša tako, da se je plodna prst spremenila v prah, ki so ga tamošnji vsakoletni vetrovi odnesli za vedno, se je pokazalo, da je bilo tudi to delo strojev nepremišljeno. Zorano zemljo drži na mestu samo njena teža, nezorana pa je priklenjena z rastlinami, ki rastejo na njej.

Roosevelt podira barikade sebičnežev

Ameriški predsednik Roosevelt je napravil načrt, po katerem naj se prepreči to ropanje zemlje po naravnih silah. Po tem načrtu naj se zasede vse obširne pokrajine od Kanade do Mehikanskega zaliva z drevjem. Ta velikopotezni načrt pa bo v Ameriki, ki jo tudi tarejo druge težave, precej težko izvedljiv. Vprašanje je tudi, ali Rooseveltova misel ni rodila tega načrta že prepozno.

Zakaj so Angleži popuščali Italiji?

Richard Barry priobčuje v znani reviji Review of Reviews zanimiv vpogled v potek zadnjega angleško-italijanskega spora, ki ga je izzval italijanski vpad v Abesinijo. Ob četrti uri jutraj dne 17. oktobra 1935., piše med drugim omenjeni publicist je francoski ministrski predsednik Lavas poklical na telefon Mussolinij in ga vprašal, kateri so najugodnejši italijanski pogoji. Mussolini mu je odgovoril, če Angleži ne bodo spremenili odredb glede svojega brodogoja, da bo Italija napadla 17 britanskih vojniških ladij, ki so zasledene v aleksandrijski luki.

Deset minut pred četrto uro naslednjega jutra je angleški veleposlanik v Italiji Sir Eric Drummond hotel po stopnišču Beneške palače v Rimu. To je bilo točno 23 ur in 50 minut po italijanskem ultimatu.

Pozneje čez dan je prišla v Rim britanska izjava, da bodo Angleži odtegnili nekaj bojnih ladij, če odpokliče Italija eno divizijo iz Libije. Vsa ta situacija je bila skrita v diplomatsko zavijanje, toda dejstvo je, da je ob svitu imenovanega dne samo deset minut manjkalo do izbruha sovražnosti, med Italijo in Veliko Britanijo. Angleži so imeli tedaj v

Američan si je menda res vcepil v glavo, da je bogastvo njegove zemlje neizčrpljivo. Nastaja samo še vprašanje, ali ameriški človek vidi to veliko nevarnost, v kateri se nahaja osrčje Severne Amerike. Dvoje načel je, ki se jih sveto oklepa človek novega sveta. Prvo: Vsak zase, Bog za vse, na drugi strani pa stremjenje po dobičku za vsako ceno. To sta načela, ki sta morda na mestu, najmanj pa se zdita potrebni, kadar je beseda o osvajanju nove zemlje. Danes je Amerika že vsa osvojena. Roosevelt je prvi predsednik, ki jo skuša priveriti iz časov pionirstva v ono zrelo dobo, v kateri si držita ravnotežje človek in zemlja, ako nečeta biti oba zapisana smrti, kajti odvisna sta drug od drugega. Še vedno misli Amerikane, da bo z neomejeno konkurenco in s tem, da lastni dobiček postavljajo na načela, rešil težko gospodarsko uganko sedanjih dni.

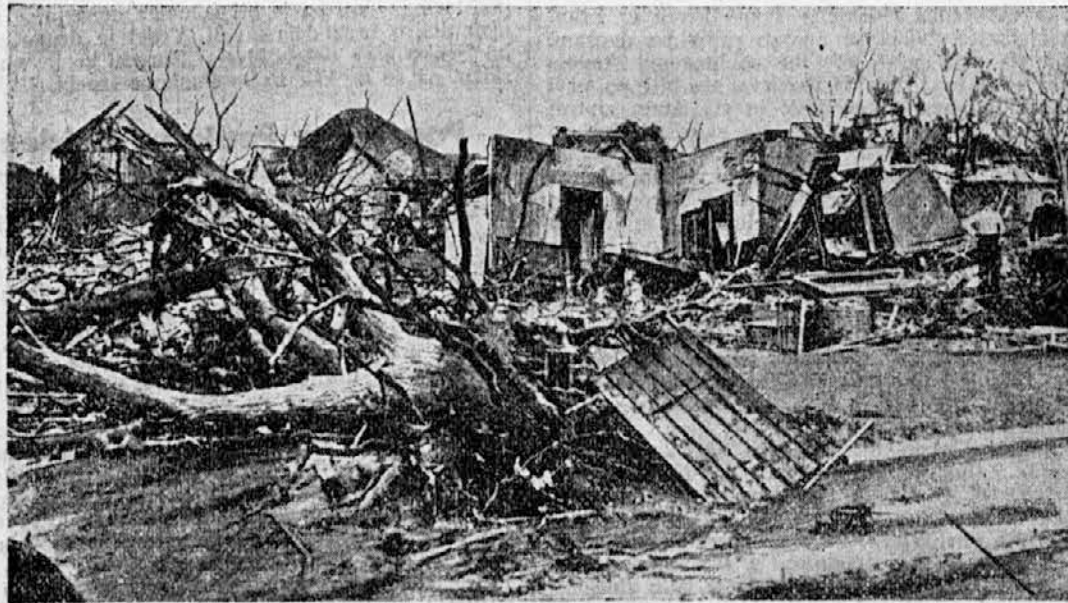
Roosevelt in njegovi prijatelji so spoznali, da je treba višje ceniti dobrobiti splošnosti, kakor koristnost posameznika, če naj se ne dopusti, da nastane v vsej deželi gospodarska in politična zmešnjava. Sicer se je Rooseveltu posrečilo, da je podrl barikade, za katerimi so se utaborili ameriški koristolovci sebičneži, toda, da bi se bili njegovi velikopotezni načrti uresničili in privedli do zmage, o tem še dolgo ne more biti govora.

Postanite pravi kmetje!

Ni verjetno, da bi se mogla dosedaj zanemarena ameriška zemlja poživiti samo z zboljšanjem načina obdelovanja. Mnogo bolj važno je, da se ta zemlja res začne obdelovati, in da se spremeni ljudsko pojmovanje, ki v zemlji ne vidi ničesar drugega kot predmet izkoriščanja, prav tako kot kakšen srebrni ali zlati rudnik ali petrolejski vrelc. Iz poljedelstva mora izginiti spekulacija. Ameriški farmerji morajo postati kmetje, če hočejo, da jim bo zemlja rodila in jih redila, če ne jim bo to ne-hvaležnost prav kmalu vrnila enako za enakim.

Sredozemskem in Rdečem morju 147 bojnih ladij, med katerimi je bilo tudi več ogromnih dreadnotov in kakih 200 letal. Največja vojna mornarica na svetu je stala v imenovanih vodah s polno paro in razvitimi zastavami za boj pripravljena in pred očmi britanskih mornarjev je migljala svetla zvezda 400 letne nezlomljene pomorske slave.

A Italija? Samo štiri zastarele bojne ladje, dve v dokih na suhem in dve brez pare in 15 manjših že več let starih križark. S tem orožjem Italija že več let ni niti računala. Italija je računala s čisto drugim, novim orožjem: imela je pripravljenih 3000 bojnih letal s hitrostjo 250 do 300 milj na uro, in vse priprave za bombardiranje in lansiranje torpedov, imela je nad 100 novih in brzih podmornic in 300 brzih motornih čolnov. Izmed vseh držav ima take čolne samo Italija. Imenujejo jih MAS. (po začetnih črtah D'Annunziovega gesla »Memento audere semper« — imej vedno drznost na umu —). MAS je zgrajen iz lahkega lesa in aluminija, in ker je izredno lahek, ozek in okreten, plove z nezasišane hitrostjo. Njegova povprečna brzina znaša 60 vozlov na uro, napravi pa jih po potrebi tudi do 75, a eden jih je celo dosegel 80.

Viharji in nevihte niso divjali samo pri nas, temveč tudi drugje. — V Ameriki še z večjo silo.

Vsak MAS ima po dva torpeda, in vsak torpedo more uničiti največjo bojno ladjo. Pri vsem tem pa je MAS iz tako lahkega in šibkega gradiva, da ga more uničiti strel iz puške ali močan sunek vetra. Vodi jo ga izbrani častniki, katerih je na vsakem čolnu po troje. Italijanski častniki se štejejo za dodeljenjem MASU na vso moč počaščene.

Razen tega modernega orožja pa ima Italija v Sredozemskem morju izborni strateško pozicijo, tako da more na mah udariti na katerikoli del »Rimskega jezera«. Ko je bila v oktobru lanskega leta vojna napetost na visku, so imeli Italijani pripravljenih 50 MAS-čolnov, ki naj bi bili napadli britanske bojne ladje. Kjerkoli je bilo v Sredozemskem morju zbranih po več britanskih bojnih ladij, se je nenadoma pojavil izpod morske gladine kak podmorski coln in jih opominjevalje pozdravil. Razen tega so neprestano letala nad njimi bojna letala v polnem bojnem redu in opremi. Ko je britanski velikan »Hood« veličastveno plul iz Gibraltarja v Aleksandrijo, sta nenadoma zaplula pred njim dva MASA v smeri proti jugu, a že čez kratke čas sta se ista dva čolna pojavila za njegovim hrbtom v smeri proti severu. Rimski radio je kmalu nato (v angleščini) objavil poročilo, da sta dva MASA odplula od Sicilije proti Afriki in spet nazaj proti Siciliji, a angleški »Hood« je med tem plul samo s hitrostjo 40 vozlov na uro. S to malo demonstracijo so Italijani angleškim častnikom dali vedeti, kako jim morejo prerezati »življenjsko linijo«.

Iz vsega tega moremo sklepati, da zavlačevanje mirovne akcije ni samo posledica zamotanih diplomatskih klavzul, marveč tudi treznega študiranja in primerjanja pomorskih bojnih sil med Italijo in Veliko Britanijo.

Velika severna morska pot

Naporno delo ruskih letalcev v večnem ledu je obrnilo velik uspeh. Zdaj razpolagajo Sovjeti z zadostnim številom premočnejših in vremenjskih opazovalnic ob severnem tečajnem krogu. Redni tovarni promet Murmansk—Vladivostok postaja dejstvo, čeprav je smatralo več strokovnjakov, da nikoli ne bo uresničen. Parnika »Vanzetti« in »Iskra« bosta odrinila iz Vladivostoka ta teden in dospela preko Beringovega preliva na Severnega Ledenegega oceana v Murmansk okrog 5. oktobra letos. Istočasno bo odpotovalo iz Murmanska v Vladivostok več parnikov (najmanj štirje), ki bodo tudi zaključili vožnjo pred koncem letošnje plovne dobe.

Plesalec: »Radoveden sem, gospodična, kaj bi storili, ko bi vam zdajle poljubil roko?«
Plesalka: »No, če bi bili res tako zelo radovedni, bi bili to že zdavnaj storili.«

»Ljubezensko razmerje tvoje hčerke z gospodom Grabežem se je tedaj zares končalo? Bržkone si ji šele zdaj povedal, da jo misliš razdediniti?«

»Nisem povedal tega njej, marveč njemu.«

A: »No, sosed tebe pa nikoli ni videl v Savi. V taki vročini je kopanje na vso moč pripravečljivo.«

B: »To vem tudi jaz, zato pa se kopljem od zore do mraka.«

A: »Šaljš se seveda, kakor fisti, ki je obsodjen na vešala.«

B: »Nikakor ne, zares se kopljem v potu svojega obraza.«

Foto amaterji pozor!

Nudimo Vam po najnižji ceni popolnoma nove krasne foto albume, foto oglične, navadne albume za razglednice ter spominske knjige.

Bogata zaloga Konkurenčne cene

Prodajalna H. Ničman

Ljubljana. Kopitarjeva ulica št. 2

Življenje in trpljenje v najstrašnejši vojski sveta

Zakleta legija

50

V znožju brega pod vrtovi nekdanje sultanove palače se nahaja studenec bistre in pa sveže vode. Naprtla sva na rame svoja oblacija in nesla s seboj tudi svoje torbe in čutare, ki so bile že napolnjene s sladko kavo. Potem sva se spustila do studenca. Harvey je nosil karabinko, pa jo je oprezno skrival.

Uro pozneje sta se nam priključila Weiss in Lass. Tudi onadva sta nosila svojo obleko in bidone. Prazne bidone smo napolnili s svežo vodo, potem pa smo začeli veliko žehto.

Prihajali so vojaki tudi iz drugih oddelkov. Naš načrt je zahteval, da ostanem do zadnjega pri vodnjaku. Trli in ovijali smo svoje perilo polahko, kar se je dalo polahko.

Oprane kose perila smo obešali in smo bili zmeraj pripravljene, da jih znova operemo, če bi se prehitro sušili. Vse to smo delali pod pretvezo, da moramo odstraniti kako packo.

Pod zelenim drevjem je v senci ob studencu bilo zelo prijetno. Tovariši so se šalili.

Vojaško življenje, katero smo do tedaj preklinjali, se nam je na mah zdelo tako prijetno. Weiss se pa ozira in ne ve kaj bi, tako se boji.

Ostali smo zadnji. Vsi drugi so odšli. Mračilo se je, zamudili smo povelje ob šestih. — Rečemo Weissu, da se lahko premisli, mi pa da vsekakor odidemo na pot. Nazadnje se tudi on odloči, da pojde z nami.

Spustila se je noč. Zatekli in skrili smo se v majhen prostor, takoj za pročeljem sultanove palače. Večerjali smo škaflo sardin, nekaj prepečenca in za desert smo pokadili vsak po eno cigareto. Bili smo pripravljeni.

Skozi odprta vrata smo razbrali v daljavi na nočnem nebu svetle znake iz Ezre, Bosraha in Mesifreja.

Ko smo še enkrat razgrnili zemljevid, smo se odločili, da krenemo med Bosrahom in Mesifrejem proti jugozahodu do male vasi El Umtaje, ki je na karti zaznamovana, da leži na drugi strani meje v Transjordaniji.

Ko smo si vse to zapomnili, smo se vzdignili iz svojega skrivališča. Jaz sem hodil na čelu.

ŠESTNAJSTO POGlavJE

Ko smo prekorčili prag nizkih vrat sultanove palače, smo zagledali v temi svetlobna znamenja oddaljenih postaj Bosraha in Mesifreja. Bosrah je ležal skoraj čisto na jugu in je moral biti oddaljen komaj dobrih 10 km od meje. Zato nam je kazal pot po kateri bi morali iti.

Jaz sem pa zapazil, da železniška proga, ki prihaja z zapada, preneha v Bosrahu. Če gremo malce na desno od Bosraha, bomo progo prekorčili in tako ugotovili, ali smo zašli ali ne. Lahko se bomo orientirali, koliko poti smo že prevalili in pa ali gremo v pravi smeri ali ne. Treba se je držati torej malce na desno od svetilnika v Bosrahu in na levo od Amesifrea.

Ko smo zbrali vso svojo prtljago, smo lahko odšli iz palače in se začeli spuščati po obronku. Na nebu ni bilo meseca, samo neštene zvezde so se lesketale. Plazili smo se neslišno, ker so straže bile blizu. Ze zdaj sem nekaj ugotovil, nakar prej nisem mislil: moji tovariši so konjeniki, in niso navajeni dolgega pešačenja.

Morali smo prebresti razne zapreke, ograde in zidove, moji tovariši pa so bili nerodni in so povzročali silen trušč in hršč. Harvey si je pomagal z rokami in nogami in je skoraj porušil celo zid, da je kamenje s silnim ropotom padalo po obronku. Drhteli smo od razburjenja in srce nam je silovito udarjalo. Čakali smo samo, kdaj nas bo obsula strojnica s streli. Toda, ker smo že nekaj tednov živeli v miru, so straže tako popustile, da se zdaj ni nihče razburil. Ni bilo nič vzbune, nikjer se ni nič premaknilo.

Hodili smo oprezneje in nazadnje prišli do podnožja brega. Krenili smo malce na desno od svetilnika in jo mahnili naravnost čez obronke.

V začetku je šlo vse dobro. Napredovali smo hitro. Pot se je dvigala in spuščala med osamljenimi grebeni. To je bila žalostna telovadba, toda noč je bila jasna in vedra.

Kmalu so moji konjeniki začeli trudno vleči noge za sabo. Jaz sem bil navajen hoditi po takem ozemlju, toda moji sopotniki, ki so gledali pečine zmeraj sedeč na konju, so imeli zelo občutljive noge. Zmeraj so hoteli počivati. Morali pa bi hoditi 50 minut, kakor to dela pehotci, potem pa bi 10 minut počivali.

Harvey je začel razgovor o smeri, v katero bi morali kreniti. Če bi šli malce na desno od Bosraha, bi morali zadeti na mesto, kjer pot križa železniško progo. To mesto je nedaleč od meje. Harvey trdi, da gremo preveč na levo in da moramo kreniti bolj na desno. Oba Nemca seveda pritrjujeta Harveyu. Lass govori angleško, Weiss pa niti besede.

Ta razgovor mi kmalu postane zopern. Večkrat opominjam tovariša, naj hodita bolj na levo, onadva pa zmeraj obračata na desno. Nisem hotel več pritiskati na nju, da ne bi izzval spora.

Proti jutru smo se skrili za kup kamenja. Sklenili smo, da bomo korakali samo ponoči. Polagoma se dani, mi pa komaj čakamo, da bi ugotovili kje smo. Ker svetloba rase, me prevzame neko čudno čuvstvo. Skrivamo se na vrhu položnega slemena. Spodaj se dviga selo, ki vse jasneje raste iz teme. Svetloba postaja vse močnejša in namah prepoznamo vas Amesifre!